

Праћење стања и прогноза аерополена

Праћење стања и прогноза алергеног аерополена на територији Града Новог Сада

- извештај за новембар -

Сарадници Истраживачко-развојног института за информационе технологије биосистема - БиоСенс из Новог Сада су извршили експертизу квантитативних података 24 типа аерополена: јавор, јова, амброзија, пелен, бреза, конопље, граб, пепељуге, леска, јасен, орах, дуд, борови, боквица, платан, траве, топола, храст, киселица, врба, чемпреси и тиса, липа, брест и коприве. Међу набројаним врстама се налазе најзначајнији узрочници поленских алергија али и типови значајни у пољопривреди.

Узорковање и анализу ваздуха је спровела Лабораторија за палинологију, Департмана за биологију и екологију ПМФ-а у Новом Саду. Континуирано узорковање полена и спора суспендованих у ваздуху по Хирстовом волуметријском принципу је спроведено апаратом ("Lanzoni VPPS2000"), који је постављен на крову зграде Департмана за биологију и екологију од априла месеца 2002. године. На основу уговора о јавној набавци услуге: „Праћење стања и прогноза алергеног аерополена на територији Града Новог Сада“ бр. VI-501-2/2022-30-II од 13.05.2022., извршено је узорковање, анализа дневних концентрација и експертиза података о стању аерополена од 1. до 30. новембра 2022. Месечни извештај за новембар је формиран од података о дневним концентрацијама аерополена за 30 дана (График 1 и Прилог 1).

Дневне концентрације аерополена ($\text{ПЗ}/\text{m}^3$ ваздуха) горе наведених типова полена употребљене су за формирање извештаја о ризику за настанак алергијских реакција. Како би ускладили резултате мониторинга са принципом кожног тестирања у Србији (тест осетљивости на полен дрвећа, трава и корова), графички је приказано дневно варирање присуства ових класа аерополена (График 1).

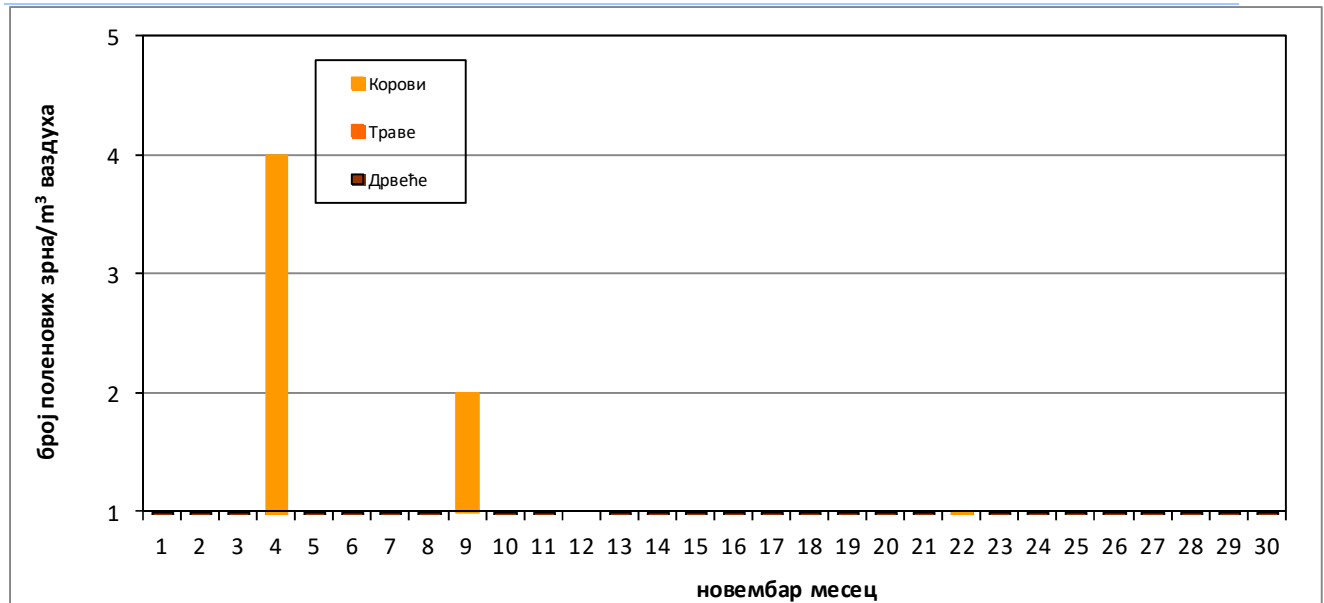

График 1. Однос полена дрвећа, трава и корова у укупним просечним дневним концентрацијама током новембар 2022. год. у Новом Саду
За период мерења од 1. до 30. новембра 2022. године за полен: дрвећа (График 2а), трава (график 2б) и корова (график 2в) приказано је варирање дневних концентрација и израчунати су трендови просечних дневних концентрација.

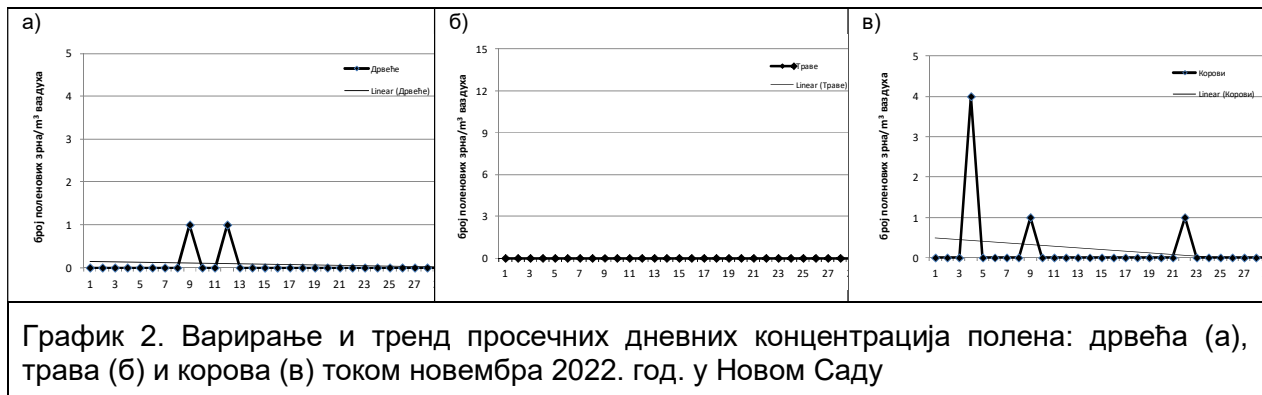

График 2. Варирање и тренд просечних дневних концентрација полена: дрвећа (а), трава (б) и корова (в) током новембра 2022. год. у Новом Саду

Током новембра регистрован је крај сезоне свих група полена: дрвећа (График 2а), трава (График 2б) и корова (График 2в) који се прате у Новом Саду. Утврђена су само појединачна поленова зрна а ризик за настанак симптома на алергени аерополен није постојао.

У ваздуху је утврђено присуство 4 од 24 типа полена које се прате у Новом Саду (Прилог 1). Просечне средње дневне концентрације полена су варирале од минималних 0 до максималних 4 ПЗ/м³ ваздуха.

Од праћених типова полена дрвећа регистрована су појединачна поленова зрна: брезе и кедрa по 1 дан. Појава појединачних зрна полена дрвећа је могућа током децембра. Међутим у зависности од развоја метеоролошких (дужи сунчани и топли периоди) могу изазвати почетак цветања леске и чемпреса и суспендовање њиховог полена у ваздуху. У том случају постојаће минималан ризик за настанак алергијских симптома на полен дрвећа.

Полен типа трава није је забележен у ваздуху. Појава појединачних зрна полена трава у ваздуху је могућа током децембра али без ризика за настанак алергијских симптома.

Од коровских врста, у ваздуху је утврђено присуство појединачних поленових зрна: амброзије - 2 и коприве - 1 дан. Појава појединачних зрна полена корова у ваздуху је могућа током децембра али без ризика за настанак алергијских симптома.

Прилог 1. Степен ризика за настанак алергијских реакција у Новом Саду у новембру месецу 2022. године

Тип полена	Дани у месецу																														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
Јавор																															
Јова																															
Амброзија				■																			■								
Пелен																															
Бреза												■																			
Конопље																															
Граб																															
Пепељуге																															
Леска																															
Јасен																															
Орах																															
Дуд																															
Борови												■																			
Боквица																															
Платан																															
Траве																															
Топола																															
Храст																															
Киселица																															
Врба																															
Чемпреси и тиса																															
Липа																															
Брест																															
Коприве												■																			

- Низак ризик за настанак алергијских реакција (може изазвати алергијске симптоме код изузетно осетљивих особа)
- Умерено висок ризик за настанак алергијских реакција (изазива алергијске симптоме код многих осетљивих особа)
- Висок ризик за настанак алергијских реакција (изазива алергијске симптоме код већине осетљивих особа)

- Процењен ризик за настанак алергијских реакција (недостају подаци - техничка грешка у раду апарата)